

JAARVERSLAG 2017

Stichting Samenwerkingsverband Onderwijs
Op Maat de Liemers

Inhoudsopgave

	Blad
Bestuursverlag en kengetallen	
Bestuursverslag	3
Analyse verschil werkelijke exploitatie en begroting	13
Kengetallen	15
 Jaarrekening	
Grondslagen	16
Balans per 31 december	19
Staat van baten en lasten	20
Kasstroomoverzicht	21
Toelichting behorende tot de balans	22
Geoormerkte doelsubsidies OCW/EZ	26
Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	27
Overzicht verbonden partijen	31
WNT-verantwoording	32
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	33
Gebeurtenissen na balansdatum	34
 Overige gegevens	
Controleverklaring	35
 Bijlagen	
Gegevens over de rechtspersoon	38

Bestuursverslag 2017 Stichting Samenwerkingsverband Onderwijs Op Maat De Liemers

A. Samenwerkingsverband De Liemers po.

1. Juridische structuur en organisatie structuur

Het samenwerkingsverband De Liemers po bestaat uit 11 schoolbesturen. Onder deze schoolbesturen ressorteren 39 basisscholen, waarvan zes éénpitters. De scholen zijn gelegen in de gemeenten Zevenaar, Duiven, Rijnwaarden, Westervoort en Montferland (Didam).

De rechtspersoonlijkheid van het samenwerkingsverband De Liemers is een stichtingsvorm, de Stichting Onderwijs Op Maat de Liemers. Binnen het samenwerkingsverband is één SBO-school gevestigd. En er is 1 SO school gevestigd in de Liemers.

Het bevoegd gezag van de Stichting Samenwerkingsverband Onderwijs Op Maat de Liemers wordt gevormd door de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur bestaat uit 7 personen: drie bestuurders van de aangesloten grotere besturen, één gemandateerde vertegenwoordiger vanuit de éénpitters, één bestuurder van het Speciaal basisonderwijs, één bestuurder van het Speciaal onderwijs en een onafhankelijk voorzitter. De Stichting Onderwijs op Maat de Liemers wordt bestuurd door een bestuur dat de bestuursfilosofie Policy Governance aanhangt en hanteert.

In 2017 bestaat de Raad van Bestuur uit de volgende leden:

Voorzitter:	De heer J. Meesters
Leden:	Mevr. K.J. Franken, namens stichting Proles en stichting ABOL tot 31-8-2017
	Dhr. P. J. Buhler, namens stichting Proles en stichting ABOL vanaf 1-9-2017
	Mevr. M. Wessels, namens Stichting Confessioneel Onderwijs R'Jssel
	De heer A. Geluk, namens Stichting Primair Onderwijs De Liemers
	De heer R. Winters, namens de éénpitters tot 31-8-2017
	Mevr. S. Van Diessen, namens de éénpitters vanaf 1-9-2017
	Mevr. J. Derksen, namens stichting de Schilderspoort
	De heer W. Ludeke, namens de Onderwijsspecialisten

De Raad van Bestuur vervult zijn taak op afstand. Er is een directeur aangesteld.

De verantwoordelijkheid van de directeur is vastgelegd in een managementstatuut. En er is een handboek toezichtkader vastgesteld.

Toezicht.

Het bestuur houdt toezicht en bewaakt op hoofdlijnen opdat organisatie- en bestuurlijk belang niet verstrengelen.

Het bestuur handelt volgens het devies "verantwoordelijkheden daar laten, waar deze horen".

Het bestuur onderkent de volgende taken:

- Het houden van algemeen toezicht, aan haar gerapporteerd in voortgangsrapportages
- Toezicht houden op het tot stand komen van meerjarenbeleid, dat is vastgelegd in door het bestuur goedgekeurde meerjarenbeleidsplannen
- Toezicht houden op de kwaliteit van de leerlingenzorg in het Samenwerkingsverband
- Toezicht houden op de totstandkoming van jaarplannen en de verslaglegging ervan
- Toezicht houden op de vaststelling en goedkeuring van begroting en jaarrekening.

Er is vastgesteld wanneer de relevante beleidsstukken moeten worden aangeboden en hoe en wanneer verantwoording wordt afgelegd. Op deze manier heeft het bestuur invulling gegeven aan de code "Goed Bestuur".

De directeur geeft leiding aan de dagelijkse gang van zaken, ontwikkelt beleid en voert dit uit. Hij rapporteert hierover aan het bestuur. De taken van de directieleden zijn opgenomen in de functiebeschrijving.

Bestuursverslag

In 2017 is de directeur dhr. O. Kamps
o.kamps@swvdeliemers-po.nl
www.swvdeliemers-po.nl
kantoor houdend: Mercurion 36, 6903 PZ Zevenaar
0316-341618

Het Bestuur vergadert vijf keer per jaar samen met de directeur.

Bureau Onderwijszorg

De coördinatie van het samenwerkingsverband vindt plaats vanuit de bovenschoolse voorziening van het samenwerkingsverband Bureau Onderwijszorg (BOZ). Alle activiteiten worden van hieruit geïnitieerd, gecoördineerd, geïmplementeerd en uitgevoerd.

Het samenwerkingsverband heeft via de stichting eigen personeel in dienst. Daarnaast zijn een aantal medewerkers in dienst van deelnemende schoolbesturen en op detachingsbasis werkzaam voor het samenwerkingsverband. Op 31 december 2017 zijn voor 8,3503 FTE personeelsleden in dienst van de stichting en daarnaast via detachering nog voor 0,5 FTE werkzaam voor het samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband heeft namens alle scholen een externe vertrouwenspersoon aangesteld en een klachtenregeling vastgesteld. De externe vertrouwenspersoon maakt een jaarverslag per schooljaar over haar uitgevoerde werkzaamheden. In 2017 is er geen klacht behandeld bij de geschillencommissie.

Klachtenregeling

Er is een klachtenregeling vastgesteld voor de scholen van het samenwerkingsverband, met uitzondering van de SO scholen. Daarnaast is het samenwerkingsverband aangesloten bij de landelijke geschillencommissie. In 2017 zijn er geen klachten geweest. Wel is de externe vertrouwenspersoon bij meerdere casussen betrokken geweest.

Vertrouwenspersonen

De vertrouwenspersoon begeleidt het proces rondom een klacht. Hij/zij neemt de klacht in ontvangst en verwijst vervolgens naar óf de externe vertrouwenspersoon óf de secretaresse van de klachtencommissie. De vertrouwenspersoon volgt vervolgens op afstand de behandeling van de klacht en evalueert aan het eind de ervaringen van de klager.

Centrale Adviesgroep

Binnen het samenwerkingsverband functioneert de Centrale Adviesgroep. De Centrale Adviesgroep bestaat uit vier basisschooldirecteuren (deze directeuren worden afgevaardigd per bestuur), de directeur SBO, de directeur SO en de directeur samenwerkingsverband. Eén directeur basisschool vervult de voorzittersrol. De Centrale Adviesgroep heeft als taken:

- het geven van advies (gevraagd en ongevraagd) aan diverse geledingen in het samenwerkingsverband;
- het doen van voorstellen betreffende zorginhoudelijke activiteiten, zoals die opgenomen zijn of worden in het zorgplan.

In 2017 bestond de Centrale Adviesgroep uit de volgende leden:

Voorzitter:	De heer C. van Helvoirt, namens de éénpitters
Leden:	Mevr. M. Wenting, namens Stichting Primair Onderwijs De Liemers
	Mevr. A van Miltenburg, namens Stichting Confessioneel Basisonderwijs R'IJssel
	Mevr. P. van de Brink, namens Stichting Proles
	Mevr. J.Derksen, directeur van de Schilderspoort (SBO)
	Mevr. L. Lindeman, directeur van de Christoffelschool (SO)
	De heer O.Kamps, directeur SWV de Liemers PO

Commissie Leerling Ondersteuning

Het samenwerkingsverband heeft een Commissie Leerling Ondersteuning (CLO).

De CLO geeft Toelaatbaarheidsverklaringen af voor het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs.

Bestuursverslag

In 2017 bestond de CLO uit de volgende leden:

Voorzitter:	Dhr. C. van Helvoirt
Secretaris:	Mevro. P. Tham
Orthopedagoog:	Mevr. A. Slikkerveer
Adviserend lid:	Mevr. J. Derksen
De CLO wordt secretarieel ondersteund door:	Mevr. M. van Dijk

2. Kernactiviteiten

Missie

Binnen het samenwerkingsverband de Liemers po werken leerkrachten, intern begeleiders, directeuren, bestuurders en vele anderen aan een centrale opdracht: Zorg dragen voor een afgestemd aanbod van activiteiten en faciliteiten waardoor elke leerling een optimale ontwikkeling kan doormaken. Het onderwijs moet passend zijn en afgestemd op de leerling.

Visie

Het onderwijs wordt afgestemd op de behoeften en mogelijkheden van het kind. Het kind staat centraal. Door in te gaan op de onderwijsbehoeften van kinderen is het noodzakelijk dat er gedifferentieerd en flexibel gewerkt wordt. Het veronderstelt een denken, praten en handelen in mogelijkheden en kansen, in plaats van eenzijdig uitgaan van kindbeperkingen en/of ontwikkelings- en leerachterstanden. Het denken in termen van onderwijsbehoeften dient in juiste relatie te staan tot objectieve resultaatmeting.

De groepsleerkracht speelt de centrale rol in de zorg voor leerlingen. Hij is verantwoordelijk voor de kinderen in de groep. De leerkracht wordt uitgedaagd om aan verschillen tegemoet te komen. Niet door ze op te heffen of te verkleinen, maar door alle leerlingen onderwijs te geven dat wat betreft vorm, inhoud en planning het best bij hun mogelijkheden aansluit.

Belangrijkste ontwikkelingen / activiteiten binnen het SWV in 2017

- Intern begeleidersstructuur
 - netwerkbijeenkomsten voor intern begeleiders
- Ambulante begeleiding
 - ondersteuning van hulpvragen van leerkrachten m.b.t. zorgleerlingen;
- Coaching en begeleiding van professionals binnen het onderwijs.
- Ondersteuning van schoolteams bij de schoolontwikkelingen op verschillende domeinen.
- Extra aandacht voor lezen
 - speciale leeshulp aan een beperkt aantal leerlingen
 - kwaliteitskringen lezen rond thema's
 - verdere implementatie dyslexiebeleid en dyslexiebegeleiding
- Taakspel
- Inzet schoolmaatschappelijk werk
- Netwerkbijeenkomst voor directeuren
- Hoogbegaafdheid
 - netwerkbijeenkomsten
 - MIK-klassen in Duiven en Zevenaar

Bestuursverslag

- VVE beleid
- netwerkbijeenkomst
- Ondersteuningsteams op alle basisscholen
- Het ondersteuningsplan 2015-2019 is vastgesteld en maakt inzichtelijk hoe de processen in de Liemers in het kader van Passend Onderwijs verlopen, met alle daarbij behorende regelingen en kaders.
- Samenwerken in de keten van 0-18 jaar. Ook in het kader van het Liemers lijstje.
- Realiseren van 2 taalklassen voor nieuwkomers.

Belangrijke ontwikkelingen t.a.v. leerling-verwijzingen in 2017

Data CLO	SO TLV's	SBO TLV's	Herindicatie zittende SO leerlingen	Herindicatie zittende SBO leerlingen
18 januari	0	1	1	2
8 februari	3	5	3	1
15 maart	0	13	0	3
12 april	2	4	11	0
17 mei	2	2	2	1
7 juni	4	10	3	1
28 juni	6	6	1	0
5 juli	0	7	1	1
20 september	0	1	3	0
11 oktober	8	1	3	0
8 november	3	2	0	19
29 november	4	6	0	1
20 december	3	4	1	1
Totaal	35	62	29	30
Totaal 2017	45	63	81	21

Kwaliteitszorg

In 2017 is een handboek kwaliteit ontwikkelend.

Hierin staan de belangrijkste processen in het samenwerkingsverband beschreven en de monitoring die hierop uit gevoerd wordt.

Er is op meerdere domeinen een planning en control cyclus opgezet.

In het kader van kwaliteitszorg is extra aandacht besteed aan het bevragen van ouders en scholen t.a.v. het aanvraag proces van TLV's en de uitvoering van begeleidingstrajecten.

In 2017 is het samenwerkingsverband bezocht door de inspectie van het onderwijs in het kader van een regulier kwaliteitsonderzoek.

Afspraken met onderwijspartners

In het Ondersteuningsplan 2015-2019 is vastgelegd hoe de bekostiging van leerlingen met een TLV wordt geregeld. Ten aanzien van de peildatum wordt zowel de basisbekostiging als de aanvullende bekostiging overgemaakt. Ten aanzien van grensverkeer en andere zaken die spelen is intensief contact met aanpalende samenwerkingsverbanden. Minimaal 6 keer per jaar komen we bijeen om zaken af te stemmen en samen te ontwikkelen.

In de regio is met de besturen een operationeel overleg in het leven geroepen waarin de bestuurders als samenwerkingspartners optreden en niet als toezichthouder. Daarnaast is er structureel overleg ingepland met de directies van het SBO en het SO in de regio.

Toekomstparagraaf

- Het aansluiten bij de ontwikkeling van de transitie en transformatie jeugdzorg naar de gemeenten in de verschillende gemeenten.
- Actief kwaliteit verbeteren van de ondersteuningsteams
- Doorontwikkelen Passend Onderwijs in de regio, waarbij accenten liggen op
 - ondersteuningstoewijzing / Commissie Leerling Ondersteuning
 - basisondersteuning
 - financiën / meerjarenbegroting
 - externe contacten / samenwerking met gemeenten
 - ouderbetrokkenheid
 - communicatie
- Voor een gedetailleerd overzicht van voorgenomen activiteiten zie Ondersteuningsplan 2015-2019 en het jaarplan 2016-2017
- Verder verbeteren van de doorgaande lijnen: voorschools-vroegschools en primair onderwijs naar voortgezet onderwijs.

3. Financieel beleid.

Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financieel beleid

- In de begroting is geld gereserveerd om op alle scholen ouderbetrokkenheid te verbeteren. Ouderbetrokkenheid is 1 van de speerpunten in het Ondersteuningsplan. In 2017 is hiervan nog weinig gebruik gemaakt. In 2018 zal hiervan wel breed gebruik worden gemaakt. Hierdoor is in 2017 een flink overschot gerealiseerd dat het komende jaar alsnog zal worden ingezet.
- In de meerjaren begroting is rekening gehouden met de leerlingenkrimp en een daarmee gelijk oplopende daling van het aantal leerlingen op het SBO en het SO. Voor het SO is dat in 2017 nog niet gerealiseerd.
- De bedragen die zijn overgedragen naar het basisonderwijs voor extra ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben worden verantwoord naar het samenwerkingsverband door de besturen. De inzet die met deze middelen zijn gerealiseerd geven een goed overzicht van aanvullende ondersteuning op de scholen voor deze leerlingen. Om de doelmatigheid in kaart te brengen zou minimaal erg veel administratieve inzet worden gepleegd. Daar wordt nu niet voor gekozen om zoveel mogelijk tijd vrij te houden voor de daadwerkelijk begeleiding van leerlingen.
- De solvabiliteit bedraagt 0,80. Dat is ruim boven het wenselijke percentage van 0,30. Hierdoor zullen we de komende jaren in staat zijn aan onze verplichtingen te voldoen. De liquiditeit is meer dan voldoende (4,86) waardoor we ook op korte termijn aan de verplichtingen kunnen voldoen. De reserve van het samenwerkingsverband is te groot geworden. In 2018 zal daarom een groter deel naar de scholen gaan om de goede ondersteuning voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte te realiseren. Een verantwoord tekort op de begrotingen in 2018 en de jaren daarna is verantwoord binnen de financiële kaders en verplichtingen van het samenwerkingsverband.

Treasury verslag

In 2017 hebben er, conform het daarop gerichte bestuursbesluit, geen beleggingen plaats gevonden in risicodragend kapitaal. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.

Een vergelijking wordt gemaakt met de gegevens van het voorgaande jaar.

'De overige liquide middelen worden uitgezet op spaarrekeningen. Hierin hebben ten opzichte van voorgaand jaar geen wijzigingen plaatsgevonden'.

continuïteitsparagraaf				
Bestuursnummer	21459			
Personele bezetting in FTE	2017	2018	2019	2020
Management/directie	1,00	1,00	1,00	1,00
Onderwijzend personeel	4,36	4,86	4,42	4,42
Wetenschappelijk personeel				
Overige medewerkers	1,75	1,35	1,18	1,18
Totaal	7,11	7,34	6,90	6,90
	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019
Leerlingen/studenten/deelnemersaantallen	8.143	8.049	7.893	7.734
Zie voor toelichting bij "toelichting Risico's en onzekerheden" hieronder.				
Balans	2017	2018	2019	2020
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Materiële vaste activa	33.376	37.600	34.800	30.000
Financiële vaste activa				
Totaal vaste activa	33.376	37.600	34.800	30.000
Vlottende activa				
Vorraden				
Vorderingen	82.933	76.400	76.400	76.400
Effecten				
Liquide middelen	953.831	940.600	891.300	875.500
Totaal Vlottende activa	1.036.764	1.017.000	967.700	951.900
TOTAAL ACTIVA	1.070.140	1.054.600	1.002.500	981.900
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene Reserve	866.991	856.500	804.400	783.800
Bestemmingsreserve publiek				
Bestemmingsreserve privaat				
Bestemmingsfonds publiek				
Bestemmingsfonds privaat				
Totaal Eigen vermogen	866.991	856.500	804.400	783.800
Voorzieningen	10.298	10.300	10.300	10.300
Langlopende schulden				
Kortlopende schulden	192.851	187.800	187.800	187.800
TOTAAL PASSIVA	1.070.140	1.054.600	1.002.500	981.900

Staat/Raming baten en lasten	2017	2018	2019	2020
BATEN				
Rijksbijdrage	4.245.550	4.364.400	4.324.700	4.271.000
Overige overheidsbijdragen en subsidies				
Overige baten	86.140	64.700	60.000	60.000
College-, cursus- en examengelden				
Baten werk in opdracht van derden				
TOTAAL BATEN	4.331.690	4.429.100	4.384.700	4.331.000
LASTEN				
Personeelslasten	909.981	774.200	745.500	749.300
Afschrijvingen	3.034	3.800	4.800	4.800
Huisvestingslasten	30.213	30.000	30.000	30.000
Overige lasten	142.872	196.800	76.800	76.800
Doorbetalingen aan schoolbesturen	3.186.617	3.435.200	3.580.400	3.491.600
TOTAAL LASTEN	4.272.717	4.440.000	4.437.500	4.352.500
Saldo Baten en Lasten	58.973	-10.900	-52.800	-21.500
Saldo financiële bedrijfsvoering				
Saldo buitengewone baten en lasten	707	400	700	900
TOTAAL RESULTAAT	59.680	-10.500	-52.100	-20.600
Incidentele baten en lasten				

Toelichting Personele bezetting:

Door natuurlijk verloop is het aantal FTE afnemen de afgelopen jaren afgenomen. Het aantal FTE in dienst van de stichting loopt nog iets terug. De verplichtingen vanuit het tri-partite akkoord voor de inzet van voormalige cluster 3 en cluster 4 ambulant begeleiders is al in 2017 flink verlaagd. Hierdoor komen we in deze regio in z'n totaliteit uit op een daling die iets groter is dan de verwachte leerlingenkrimp in deze regio.

In 2017 heeft het samenwerkingsverband aan twee medewerkers ontslag verleend: één vanwege pensioen, en één op persoonlijk verzoek.

Het bestuur tracht gedwongen ontslag zo veel mogelijk te voorkomen. De daling van de afgelopen jaren doet vermoeden dat we de komende jaren hierin geen actie hoeven ondernemen. Daarnaast zijn we aangesloten bij personeelscluster Oost Nederland.

Toelichting Maatschappelijk verantwoord ondernemen:

Het samenwerkingsverband probeert milieubewust te zijn. We scheiden het afval. Daarnaast vindt goede afstemming plaats en overleg plaats rondom deze thematiek met de verhuurder van onze ruimtes van het gebouw, te weten de stichting Schilderpoort.

De inkoop wordt gezamenlijk georganiseerd met de Schilderpoort, er is aandacht voor rendement denken en waar mogelijk worden effectiviteits- en efficiency slagen gemaakt.

Daarnaast is gezondheid, gezond leven en bewegen binnen onze werkplek een belangrijk aandachtspunt. Er is in 2017 veel aandacht geweest voor de werkplekken, PC opstellingen en voldoende pauze momenten.

Toelichting Balans:

De komende jaren loopt de reserve van het samenwerkingsverband gestaag terug. Op dit moment is er nog een groot eigen vermogen. Het is verantwoord om de komende jaren dit naar een lager peil te brengen. Er is ruimte om fluctuaties in leerlingenaantallen in het SBO en SO op te vangen en de middelen voor de reguliere basisscholen ten behoeve van hun basisondersteuning te vergroten.

Toelichting Baten en Lasten:

Door de daling van het aantal leerlingen in de regio nemen de inkomsten de komende jaren af voor het samenwerkingsverband. In de verwachtingen is meegenomen dat het verwijzingspercentage naar het SBO en SO procentueel ongeveer gelijk zal blijven. Er wordt geïnvesteerd in de basisondersteuning en de begeleidingsmogelijkheden van de scholen om dit waar te maken.

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem:

Driemaandelijks wordt inzicht gegeven over de financiële stand van zaken d.m.v. een kwartaaloverzicht. En daarnaast wordt driemaandelijks gemonitord hoe het staat met de aanvragen van TLV's voor het SBO en SO. Bij onverwachte negatieve tendensen acht het bestuur zich voldoende in staat om tijdig te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen.

Toelichting risico's en onzekerheden.

De regio heeft te maken met een stevige krimp van het leerlingenaantal. Dit proces is al een aantal jaren gaande en gaat ook nog een aantal jaren door. Als gevolg daarvan neemt het aantal scholen in de regio af. Dit geeft onrust i.v.m. fusies, mobiliteitsvraagstukken en reistijd voor leerlingen.

De daling heeft ook relatie met het aantal leerlingen in het SBO en SO. Voor de financiële situatie is het wenselijk om de leerling daling ook op die vormen van onderwijs te realiseren. Dat is niet een proces waar je gemakkelijk op kunt sturen.

Het grootste risico is het aantal leerlingen dat aangewezen is en blijft op het SBO of het SO.

Het vergroten van het niveau van de basisondersteuning heeft beperkt invloed hierop.

Een belangrijker factor lijkt het groeiend aantal kinderen dat psychisch in de knel komt vanwege gezins- of scheidingsproblematiek. Het lijkt er sterk op dat het aantal leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte geen stabiel aantal is maar groeit.

En als laatste de druk die er op het onderwijs komt te liggen door de instroom van behoorlijke aantallen leerlingen die de Nederlandse taal niet beheersen en in meer of mindere mate last van hebben van traumatische ervaringen.

5. Algemeen instellingsbeleid

Ontwikkelingen.

Dit bestuursverslag geldt voor de stichting Samenwerkingsverband Onderwijs op Maat de Liemers dat is opgericht op 2 oktober 2013.

In de recent opgestelde meerjaren begroting voor het nieuwe samenwerkingsverband is de prognose, door afnemende verplichtingen tav personeel en een positieve verevening, positief. Natuurlijk hangen de werkelijke cijfers af van het toekomstige verwijzingsbeleid naar het SBO en het SO cluster 3 en cluster 4. Maar de verwachting is dat het verwijzingspercentage niet zal groeien. Er wordt flink geïnvesteerd in de handelingsmogelijkheden van de medewerkers binnen de scholen.

Kengetallen

	1 oktober 2013	1 oktober 2014	1 oktober 2015	1 oktober 2016	1 oktober 2017
a. totaal aantal basisschoolleerlingen	8.564	8.325	8.004	7739	7647
b. totaal aantal leerlingen op SBO-school	264	270	248	242	250
c. totaal aantal leerlingen in samenwerkingsverband	9.092	8756	8417	8150	8049
d. deelnamepercentage SBO	2,99%	3,14%	3,0 %	3 %	3,1%
e. aantal leerlingen in het SO		161	160	169	152

Huisvesting

Sinds augustus 2007 is het Samenwerkingsverband gevestigd in een onderkomen aan het Mercurion 36 in Zevenaar. In dit gebouw is ook de SBO-school gehuisvest. Er wordt een deel van het gebouw gehuurd. Er wordt een vast bedrag voor huisvesting betaald aan de SBO-school.

Verslag toezichthouders

Inleiding.

De Stichting Samenwerkingsverband Onderwijs op Maat De Liemers wordt bestuurd door een bestuur dat de bestuursfilosofie Policy Governance aanhangt en hanteert. Het bestuur heeft een onafhankelijk voorzitter en 6 bestuursleden waardoor alle achterliggende besturen in het bestuur vertegenwoordigd zijn. Het bestuur bestuurt in aansluiting op de gehanteerde bestuursfilosofie op hoofdlijnen.

De Stichting kent een directeur, die leiding geeft aan de Stichting, gebaseerd op een bestuursmandaat. De beleidskaders die gelden voor de mandatering zijn opgetekend in twee handboeken "Toezichtkader" en een bijbehorend management statuut.

Op deze manier heeft het bestuur invulling gegeven aan de code "Goed Bestuur".

Verdeling bestuur en toezicht.

Door middel van mandatering heeft de directeur een bestuurlijke rol en ziet het bestuur toe op juiste uitvoering en invulling van de Beleidskaders. Deze zijn beschreven in een door het bestuur vastgesteld meerjarenbeleidsplan (het Ondersteuningsplan).

De directeur neemt deel aan alle openbare bestuursvergaderingen en heeft daarin een adviserende rol.

Toezicht.

Het bestuur houdt toezicht en bewaakt op hoofdlijnen opdat organisatie- en bestuurlijk belang niet verstrengelen.

Het bestuur handelt volgens het devies "verantwoordelijkheden daar laten, waar deze horen".

Het bestuur onderkent de volgende taken:

- Het houden van algemeen toezicht, aan haar gerapporteerd in voortgangsrapportages
- Toezicht houden op het tot stand komen van meerjarenbeleid, dat is vastgelegd in door het bestuur goedgekeurde ondersteuningsplan
- Toezicht houden op de kwaliteit van de leerlingenzorg in het samenwerkingsverband
- Toezicht houden op de totstandkoming van jaarplannen en de verslaglegging ervan
- Toezicht houden op de vaststelling en goedkeuring van begroting en jaarrekening.

Aantal vergaderingen.

Het bestuur is in 2017 6x bij elkaar geweest. Naast wisselende éénmalige agenda punten waren dit de belangrijkste steeds terugkerende onderwerpen:

- Verdere uitwerking en implementatie onderwijskundige visie, vastgelegd in het ondersteuningsplan en diverse onderliggende documenten
- Verdere uitwerking van de ontwikkeling, gericht op verdere samenwerking en mogelijke integratie van het Speciaal Onderwijs en het Speciaal Basisonderwijs binnen het samenwerkingsverband. Dit heeft geresulteerd in een beleidsnota rond deze onderwijsinnovatie.

Bevindingen van de toezichthouder.

Er is sprake geweest van zorgvuldig bestuur. In 2017 zijn alle taken uitgevoerd zoals hierboven beschreven onder het kopje "Toezicht".

Namens het bestuur, Jan Meesters (voorzitter)

Analyse verschil werkelijke exploitatie en begroting

	€
Het resultaat 2017 is ten opzichte van 2016 afgenomen met	127.981

Het lagere resultaat wordt met name veroorzaakt doordat de personeelslasten, overige lasten en doorbetaling aan schoolbesturen lager uitvallen in 2016 ten opzichte van 2017.

Vershil werkelijk resultaat en begroot resultaat 2017

Het werkelijke resultaat 2017 bedraagt	59.680
Het begrote resultaat 2017 bedroeg	195.200-
	254.880

Dit verschil is als volgt te verklaren:

3.1	Rijksbijdragen OCW hoger dan begroot. Lichte ondersteuningsmiddelen € 44.274, zware ondersteuningsmiddelen € 65.882 en overdracht SO € 29.095 zijn hoger dan begroot; bekostiging aangepast DUO.	136.650
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies.	-
3.5	Overige baten hoger dan begroot. Bijdragen cursussen/begeleiding € 31.074 en screening logopedie € 2.325 hoger dan begroot Inkomend grensverkeer € 2.356 (Stichting SWV PPO Doetinchem) en overige baten € 2.036 lager dan begroot. Opbrengst medegebruik € 833 (medegebruik VSO de Liemers) niet begroot.	29.840
5.1	Financiële baten, rentevergoeding lager dan begroot.	693-
	Vershil werkelijke baten en begrote baten 2017	165.797
4.1	Personeelslasten, hoger dan begroot. De werkelijke loonkosten zijn € 70.851 hoger dan begroot; dit wordt veroorzaakt doordat er meer FTE's ingezet zijn dan begroot en doordat de werkelijke premies hoger zijn dan begroot. Daarnaast zijn er meer uren tijdelijk ingezet i.v.m. extra werk vanuit het veld. Extern personeel € 34.829, scholing € 22.162 (opleiding talentbegeleiding en klassenkracht) en overige personele lasten € 5.277 zijn hoger dan begroot. Vrijwilligersvergoeding, uitgaand grensverkeer en arrangementen zijn totaal € 5.886 niet begroot. Onderwijszorg SBO € 12.864, ambulante begeleiding € 83.755, observatie kleuters SBO € 2.500 zijn lager dan begroot. Bonus vervangingsfonds € 2.806 niet begroot.	34.681
4.2	Afschrijvingen lager dan begroot.	166-
4.3	Huisvestingslasten, hoger dan begroot.	213
4.4	Overige lasten, lager dan begroot. Partnerschap met ouders € 95.006, netwerk € 4.114 en taalklassen € 39.603 zijn lager dan begroot. Kosten automatisering € 1.511 en overige kosten € 3.637 hoger dan begroot. Verder zijn er afwijkingen op diverse posten, zowel positief als negatief.	133.828-
4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen, hoger dan begroot. Doorbetaling overdracht SO € 29.095, zorgformatie SBO 2% € 2.630 en zware ondersteuningsmiddelen € 15.458 hoger dan begroot. Basis- en zorgformatie SBO en SO peildatum per saldo € 29.694 lager dan begroot. Verder is de materiële overdracht SO € 4.641 lager dan begroot.	10.017
	Vershil werkelijke lasten en begrote lasten 2017	89.083-
Recapitulatie:		
	Vershil werkelijke baten en begrote baten 2017	165.797
	Vershil werkelijke lasten en begrote lasten 2017	89.083
		254.880

Analyse verschil werkelijke exploitatie en begroting

Investerings en financieringen

€

Investerings

In 2017 is geïnvesteerd in materiële vaste activa voor een bedrag van

4.166

In het meerjaren investeringsplan waren voor 2017 investeringen gepland voor een bedrag van

6.000

Datum: 6 juni 2018

Stichting Samenwerkingsverband Onderwijs
Op Maat De Liemers

Handtekening voorzitter:

Kengetallen

Kengetallen financiële positie

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in hoeverre aan de verplichtingen op lange termijn kan worden voldaan. Een solvabiliteitsratio groter dan 0,30 is wenselijk.

Eigen vermogen	€ 877.289			
Totaal vermogen	€ 1.070.140	<u>0,82</u>	<u>0,86</u>	<u>0,80</u>

Liquiditeit (current ratio)

De current ratio geeft aan in hoeverre aan de verplichtingen op korte termijn (1 jaar) kan worden voldaan. Een current ratio van 0,75 is voldoende.

Vlottende activa	€ 1.036.764			
Kortlopende schulden	€ 192.851	<u>5,38</u>	<u>7,14</u>	<u>4,86</u>

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft aan welk deel van de totale lasten aan huisvesting wordt besteed. Een huisvestingsratio kleiner dan 0,10 is wenselijk.

Huisvestingslasten + afschrijving gebouwen	€ 30.213			
Totale lasten	€ 4.272.717	<u>0,01</u>	<u>0,03</u>	<u>0,03</u>

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de financiële reservepositie. Een weerstandsvermogen groter dan 0,05 is wenselijk

Eigen vermogen	€ 866.991			
Totale baten	€ 4.332.397	<u>0,20</u>	<u>0,70</u>	<u>0,51</u>

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding weer tussen het resultaat uit gewone bedrijfsvoering en de totale baten. Een rentabiliteit van minimaal 0,00 is wenselijk.

Resultaat gewone bedrijfsvoering	€ 59.680			
Totale baten	€ 4.332.397	<u>0,01</u>	<u>0,16</u>	<u>0,12</u>

Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is qua indeling en inhoud samengesteld aan de hand van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, RJ richtlijnen en Titel 9 Boek 2 BW.

Grondslagen van waardering

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen op basis van de economische levensduur.

Afschrijvingen vinden plaats vanaf moment in gebruik name.

De grens voor activeren bedraagt € 500.

Afschrijvingspercentages:

-	ICT	20%
-	Meubilair	4% & 5%
-	Leermiddelen	10%

Economische levensduur:

5 jaar
20 & 25 jaar
10 jaar

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor in rechte of verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijke is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de cao dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met een fictieve indienstredingsleeftijd van 22 jaar, blijfkanspercentage en een uitkering bij 25- en 40-jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde, de discontovoet bedraagt 0,99%.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar en zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Grondslagen

Gebruik van schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van de Stichting SWV Op Maat de Liemers zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen van bepaling resultaat

Rijksbijdragen OCW/EZ

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW/EZ-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW/EZ-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW/EZ-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op de balansdatum.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte levensduur. Dit gebeurt volgens de methode T; in het jaar van aanschaf wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Pensioenverplichtingen

Er is sprake van een toegezegde pensioenregeling. Hierbij is een pensioen toegezegd aan personeel op pensioengerechtigde leeftijd, afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren. Deze toegezegde pensioenregeling is verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrage regeling. Voor de pensioenregeling worden op verplichte basispremies betaald aan het pensioenfonds. Behalve de premiebetaling zijn er geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze regeling. Er is geen verplichting in geval van een tekort bij het pensioenfonds tot het voldoen van aanvullende bijdrage anders dan toekomstige premies. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien deze leiden tot een terugstorting of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

De beleidsdekkingsgraad van het ABP per 31 december 2017 bedroeg 101,5%.

De dekkingsgraad van het ABP per 31 december 2017 bedroeg 104,4%.

Stelselwijziging

De voorgeschreven indeling van de exploitatierekening (staat van baten en lasten) in jaarrekeningen van samenwerkingsverbanden is gewijzigd. Het principe achter deze aanpassing is dat de volledige normbekostiging van het samenwerkingsverband onder de baten moet worden opgenomen en de (directe en indirecte) doorbetalingen van het samenwerkingsverband aan de aangesloten scholen als lasten.

In de jaarrekening 2016 zijn deze doorbetalingen op basis van de toen geldende voorschriften betreffende de indeling van de staat van baten en lasten als correctie (negatief) onder de baten opgenomen.

De wijziging in de rubricering van de posten betreft een stelselwijziging die betrekking heeft op de grondslagen voor de presentatie.

Grondslagen

Grondslagen van bepaling resultaat

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn aangepast aan de gewijzigde grondslag voor de presentatie. Deze aanpassing heeft geen invloed op het vermogen of resultaat. Hieronder is de betekenis van de wijziging voor de individuele posten waar de aanpassing betrekking op heeft zichtbaar gemaakt.

Totaal baten 2016 categorie 3.1 Rijksbijdragen in vastgestelde jaarrekening 2016	€	1.095.759
Totaal baten 2016 categorie 3.1 Rijksbijdragen ter vergelijking opgenomen in de jaarrekening 2017	€	4.229.184

Verschil	€	<u>3.133.425</u>
----------	---	------------------

Totaal lasten 2016 categorie 4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen in vastgestelde jaarrekening 2016	€	-
Totaal lasten 2016 categorie 4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen ter vergelijking opgenomen in de jaarrekening 2017	€	3.133.425

Verschil	€	<u>3.133.425</u>
----------	---	------------------

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2016 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met de cijfers van 2017 mogelijk te maken.

Balans per 31 december na resultaatbestemming

		31-12-2017 €	31-12-2016 €
1	Activa		
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa	33.376	32.240
1.3	Financiële vaste activa	-	-
		33.376	32.240
	Viottende activa		
1.5	Vorderingen	82.933	69.391
1.7	Liquide middelen	953.831	843.791
		1.036.764	913.182
	Totaal activa	<u>1.070.140</u>	<u>945.422</u>
2	Passiva		
2.1	Eigen vermogen	866.991	807.311
2.2	Voorzieningen	10.298	10.264
2.4	Kortlopende schulden	192.851	127.847
	Totaal passiva	<u>1.070.140</u>	<u>945.422</u>

Staat van baten en lasten

		Jaarrekening 2017 €	Begroting 2017 €	Jaarrekening 2016 €
3	Baten			
3.1	Rijksbijdragen	4.245.550	4.108.900	4.229.184
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	-	-	-
3.5	Overige baten	86.140	56.300	54.713
	Totaal baten	4.331.690	4.165.200	4.283.897
4	Lasten			
4.1	Personeelslasten	909.981	875.300	883.868
4.2	Afschrijvingen	3.034	3.200	3.506
4.3	Huisvestingslasten	30.213	30.000	29.743
4.4	Overige lasten	142.872	276.700	48.102
4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen	3.186.617	3.176.600	3.133.425
	Totaal lasten	4.272.717	4.361.800	4.098.644
	Saldo baten en lasten	58.973	196.600-	185.253
5	Financiële baten en lasten	707	1.400	2.408
	Resultaat	59.680	195.200-	187.661
	Resultaatbestemming			
	Algemene reserve	59.680	195.200-	187.661

Kasstroomoverzicht

	2017 €	2016 €
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	58.973	185.253
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	3.034	3.506
- Mutaties voorzieningen	34	1.369
	3.068	4.875
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	13.542-	25.279-
- Kortlopende schulden	65.004	25.606-
	51.462	50.885-
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	113.503	139.243
Ontvangen interest	707	2.408
Waardeveranderingen effecten	-	-
Betaalde interest	-	-
	707	2.408
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	114.210	141.651
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	4.166-	-
Investerings financiële vaste activa	-	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	4.166-	-
Overige balansmutaties	-	-
Mutatie liquide middelen	<u>110.044</u>	<u>141.651</u>
Beginstand liquide middelen	843.791	702.140
Mutatie liquide middelen	<u>110.044</u>	<u>141.651</u>
Eindstand liquide middelen	<u>953.831</u>	<u>843.791</u>

Toelichting behorende tot de balans

	Aanschafprijs	Cumulatieve Afschrijvingen	Boekwaarde	Investeringsen	Desinvest.	Afschrijvingen	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde
	1-1-2017	1-1-2017	1-1-2017	2017	2017	2017	31-12-2017	31-12-2017	31-12-2017
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
1 Activa									
1.2 Materiële vaste activa									
1.2.1 Gebouwen en terreinen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2.2 Inventaris en apparatuur									
ICT	25.556	24.479	1.077	4.166	-	974	29.722	25.453	4.269
Meubilair	50.705	19.566	31.139	-	-	2.032	50.705	21.598	29.107
	<u>76.261</u>	<u>44.045</u>	<u>32.216</u>	<u>4.166</u>	<u>-</u>	<u>3.006</u>	<u>80.427</u>	<u>47.051</u>	<u>33.376</u>
1.2.3 Leermiddelen	<u>708</u>	<u>684</u>	<u>24</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>28</u>	<u>712</u>	<u>712</u>	<u>-</u>
Totaal MVA	<u><u>76.969</u></u>	<u><u>44.729</u></u>	<u><u>32.240</u></u>	<u><u>4.166</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>3.034</u></u>	<u><u>81.139</u></u>	<u><u>47.763</u></u>	<u><u>33.376</u></u>

Gehanteerde afschrijvingspercentages: ICT 20%; meubilair 4% of 5%; leermiddelen 10%.

Toelichting behorende tot de balans

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren		
Cursussen	26.093	6.713
1.5.7 Overige vorderingen		
Rente baten boekjaar	707	2.408
Overige vorderingen boekjaar	4.314	23.192
Transitieatlas	6.495	11.690
Verstrekte voorschotten	-	122
	11.516	37.412
1.5.8 Overlopende activa		
Vooruitbetaalde bedragen	45.324	25.266
Totaal vorderingen	82.933	69.391
1.7 Liquide middelen		
1.7.1 Kasmiddelen		
Kas	1	43
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen		
Rabobank, rekening courant NL70RABO0374821054	94.550	136.876
Rabobank, spaarrekening NL62RABO1515735877	859.280	706.872
	953.830	843.748
Totaal liquide middelen	953.831	843.791

Toelichting behorende tot de balans

		Saldo 1-1-2017 €	Bestemming Resultaat 2017 €	Overige mutaties 2017 €	Saldo 31-12-2017 €	
2	Passiva					
2.1	Eigen vermogen					
2.1.1	Algemene reserve	807.311	59.680	-	866.991	
	Totaal eigen vermogen	807.311	59.680	-	866.991	
		Saldo 1-1-2017 €	Dotaties 2017 €	Onttrekkingen 2017 €	Vrijval 2017 €	Saldo 31-12-2017 €
2.2	Voorzieningen					
2.2.1	Personeelsvoorzieningen					
	Jubilea	10.264	1.106	1.072	-	10.298
	Totaal voorzieningen	10.264	1.106	1.072	-	10.298
				Kortlopende deel <1jaar €	Langlopende deel >1jaar €	Totaal €
2.2.1	Personeelsvoorzieningen					
	Jubilea			-	10.298	10.298

De voorziening jubilea is gevormd om de toekomstige uitkeringen als gevolg van jubilea te kunnen dekken. De onttrekkingen bestaan uit loonkosten van personeel dat in aanmerking komt voor een jubileumuitkering. In de berekening wordt een rekenrente van 0,99% gehanteerd. Er is rekening gehouden met een vertrekkans van 7%.

Toelichting behorende tot de balans

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.2 Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen bedragen cursussen	25.123	16.270
Vooruitontvangen bedragen medegebruik	442	-
	<u>25.565</u>	<u>16.270</u>
2.4.3 Crediteuren	<u>86.902</u>	<u>26.946</u>
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing december	21.612	17.764
Premies sociale verzekeringen december	27.281	4.538
	<u>48.893</u>	<u>22.302</u>
2.4.8 Schulden terzake pensioenen		
ABP december	<u>7.402</u>	<u>4.908</u>
2.4.10 Overlopende passiva		
Overlopende passiva boekjaar	5.270	42.164
Aanspraken vakantiegeld	18.819	15.257
	<u>24.089</u>	<u>57.421</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>192.851</u></u>	<u><u>127.847</u></u>

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2017 €	Begroting 2017 €	Jaarrekening 2016 €
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1 Rijksbijdrage OCW/EZ			
800100 Lichte ondersteuningsmiddelen zorgmiddelen	1.289.174	1.244.900	1.289.482
820000 Lichte ondersteuningsmiddelen MI	57.618	57.700	59.535
829000 Zware ondersteuningsmiddelen VSO (opting-out)	1.172.182	1.106.300	1.192.447
829100 Verevening	85.645-	83.200-	96.097-
829200 Overdracht SO	1.807.095	1.778.000	1.778.213
	<u>4.240.424</u>	<u>4.103.700</u>	<u>4.223.580</u>
3.1.2 Overige subsidies OCW/EZ			
835500 Bekostiging schoolmaatschappelijk werk	5.126	5.200	5.604
	<u>5.126</u>	<u>5.200</u>	<u>5.604</u>
Totaal rijksbijdragen	<u>4.245.550</u>	<u>4.108.900</u>	<u>4.229.184</u>
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
3.5 Overige baten			
3.5.2 Detachering personeel			
864000 Opbrengst medegebruik	833	-	-
	<u>833</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
3.5.6 Overige			
869000 Bijdragen cursussen / begeleiding	61.074	30.000	34.915
869450 Inkomend grensverkeer	1.944	4.300	4.507
869480 Screening logopedie	12.325	10.000	15.291
869900 Overige baten	9.964	12.000	-
	<u>85.307</u>	<u>56.300</u>	<u>54.713</u>
Totaal overige baten	<u>86.140</u>	<u>56.300</u>	<u>54.713</u>

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2017 €	Begroting 2017 €	Jaarrekening 2016 €
4.1 Personeelslasten			
FTE's:	7,11	6,54	6,32
Het totaal aan lonen en salarissen uit 4.1.1 is opgebouwd uit de volgende componenten:			
Brutolonen en salarissen	402.300	349.870	350.598
Sociale lasten	85.800	74.618	77.870
Pensioenpremies	55.551	48.312	41.086
	<u>543.651</u>	<u>472.800</u>	<u>469.554</u>
4.1.1 Lonen en salarissen			
400000 Loonkosten algemeen	469.580	420.500	403.338
401000 Loonkosten logopedie	40.788	24.800	32.989
402000 Loonkosten commissie leerlingen ondersteuning	30.425	26.800	26.413
409000 Loonkosten duurzame inzet/bapo	2.858	700	6.814
	<u>543.651</u>	<u>472.800</u>	<u>469.554</u>
4.1.2 Overige personele lasten			
<u>4.1.2.1 Personele voorzieningen</u>			
412500 Dotatie voorziening Jubilea	1.106	1.000	3.365
<u>4.1.2.2 Personeel niet in loondienst</u>			
413200 Commissie leerlingen ondersteuning	-	2.000	-
413300 Centrale adviesgroep	15.325	14.600	14.262
413400 Onderwijszorg basisonderwijs BAO	49.494	50.000	48.406
413410 Onderwijszorg speciaalonderwijs SBO	51.436	64.300	62.684
413450 Vrijwilligersvergoeding	750	-	-
413800 Uitgaand grensverkeer	1.886	-	-
413810 Arrangementen	3.250	-	-
413900 Ambulante begeleiding (opting-out)	141.245	225.000	233.133
413910 Extern personeel	54.829	20.000	19.306
	<u>318.215</u>	<u>375.900</u>	<u>377.791</u>
<u>4.1.2.3 Overige personele lasten</u>			
414000 Scholing	32.162	10.000	15.635
414100 Arbodienst contract	1.025	1.100	1.125
414400 Bonus vervangingsfonds	2.806	-	-
414600 Dienstreizen	-	-	8.358
415000 Jubilea / afscheid personeel	-	500	-
416000 Observatie kleuters SBO	7.500	10.000	4.280
416900 Overige personele lasten	6.277	1.000	785
416950 Werkkostenregeling	2.851	3.000	2.975
	<u>47.009</u>	<u>25.600</u>	<u>33.158</u>
Totaal personeelslasten	<u>909.981</u>	<u>875.300</u>	<u>883.868</u>
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2 Materiële vaste activa			
423000 Afschrijving ICT	974	1.000	1.436
424000 Afschrijving meubilair	2.032	2.100	2.032
425000 Afschrijving leermiddelen	28	100	38
Totaal afschrijvingen	<u>3.034</u>	<u>3.200</u>	<u>3.506</u>

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2017 €	Begroting 2017 €	Jaarrekening 2016 €
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur			
430000 Kosten medegebruik gebouw	30.213	30.000	29.743
4.4 Overige lasten			
4.4.1 Administratie- en beheerslasten			
441000 Cabo	9.317	7.900	6.413
441130 Accountantskosten	2.602	2.000	3.490
441200 Doorbelaste kosten Raet	586	600	559
	12.505	10.500	10.462
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
442300 Kantoorbenodigheden	871	1.000	457
456050 Literatuur/documentatie	3.907	3.000	3.759
456300 Kosten automatisering	4.511	3.000	609
	9.289	7.000	4.825
4.4.4 Overige			
446000 Telefoonkosten	1.517	2.000	1.698
446300 Verzekeringen	2.711	3.000	2.664
447000 Representatiekosten	975	1.000	492
447300 Bijdrage PON	2.000	2.000	2.000
448300 Dyslexie	-	1.000	-
448400 OPR	4.560	5.000	2.540
448410 BOVO	3.015	4.000	2.513
448420 Netwerken	386	4.500	488
448430 Kindkans	5.091	5.500	5.198
448440 VVE verder	952	1.000	-
448450 Innovatie	15.716	15.000	-
448460 Ouderbetrokkenheid	54.994	150.000	2.040
448470 Taalklassen	10.397	50.000	-
448500 Vergaderkosten	3.831	2.000	3.452
448600 Commissie leerlingen ondersteuning	-	500	-
448700 Klachtencommissie	9.055	10.000	7.623
449900 Overige kosten	5.137	1.500	1.390
450600 Materiële lasten logopedie	513	1.000	520
472000 Kosten bank	228	200	197
	121.078	259.200	32.815
Totaal overige lasten	142.872	276.700	48.102

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2017 €	Begroting 2017 €	Jaarrekening 2016 €
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen			
4.5.1 Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW			
458000 Doorbetalingen overdracht SO	1.807.095	1.778.000	1.778.213
4.5.2 Doorbetaling op basis van 1 februari			
413500 Zorgformatie SBO 2%	357.730	355.100	384.171
413600 Basis- en zorgformatie SBO peildatum	109.812	115.700	101.569
413700 Basis- en zorgformatie SO peildatum	46.394	70.200	52.003
448750 Materiële overdracht SBO 2%	20.180	20.600	23.048
448760 Materiële overdracht SO	359	5.000	8.387
	534.475	566.600	569.178
4.5.3 Overige doorbetalingen aan schoolbesturen			
413000 Lichte ondersteuningsmiddelen	194.389	196.800	201.196
413100 Zware ondersteuningsmiddelen	650.658	635.200	584.838
	845.047	832.000	786.034
Totaal doorbetalingen aan schoolbesturen	3.186.617	3.176.600	3.133.425
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten			
870000 Rentebaten banken	707	1.400	2.408
Saldo financiële baten en lasten	707	1.400	2.408
<u>Uitsplitsing accountantskosten</u>			
4.4.1.1 Honorarium onderzoek jaarrekening	2.602	2.000	3.490
4.4.1.2 Honorarium andere controleopdrachten	-	-	-
4.4.1.3 Honorarium fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4 Honorarium andere niet-controledienst	-	-	-
Accountantslasten	2.602	2.000	3.490

Overzicht verbonden partijen

Stichting SBO De Schilderspoort

Code: 4 overige

Consolidatie: nee, ontbrekende overheersende zeggenschap

Code activiteiten: 1 contractonderwijs, 2 contractonderzoek, 3 onroerende zaken, 4 overige.

WNT-verantwoording

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Naam	Functie-gegevens	Jaar	Aanvang en einde functie-vervulling in 2017	Omvang dienstverband in FTE	Gewezen top-functionaris	(Fictieve) dienst-betrekking	Beloning plus belastbare onkosten vergoedinge	Beloningen betaalbaar op termijn	Subtotaal bezoldiging	Individueel toepasselijk WNT-maximum	-/- Onverschuldigd betaald bedrag	Totaal bezoldiging
De heer O. Kamps	Directeur	2017	1/1-31/12	0,70	nee	ja	€ 55.341	€ 8.912	€ 64.253	€ 126.700	€ -	€ 64.253
De heer O. Kamps	Directeur	2016	1/1-31/12	0,70	nee	ja	€ 55.581	€ 7.588	€ 63.169	€ 125.300	€ -	€ 63.169

Toezichthoudende topfunctionarissen

Naam	Functie-gegevens	Jaar	Aanvang en einde functie-vervulling in 2017
De heer J.L.M. Meesters	Voorzitter	2017	1/1-31/12
De heer J.L.M. Meesters	Voorzitter	2016	1/1-31/12
Mevrouw M. Wessels	Lid	2017	1/1-31/12
Mevrouw M. Wessels	Lid	2016	1/1-31/12
De heer A. Geluk	Lid	2017	1/1-31/12
De heer A. Geluk	Lid	2016	1/1-31/12
Mevrouw P. Franken	Lid	2017	1/1-31/8
Mevrouw P. Franken	Lid	2016	1/1-31/12
De heer R. Winters	Lid	2017	1/1-1/10
De heer R. Winters	Lid	2016	1/1-31/12
De heer W. Ludeke	Lid	2017	1/1-31/12
De heer W. Ludeke	Lid	2016	1/1-31/12
Mevrouw J. Derksen	Lid	2017	1/1-31/12
Mevrouw J. Derksen	Lid	2016	1/1-31/12
Mevrouw S. van Diessen	Lid	2017	1/10-31/12
De heer P.J. Buhler	Lid	2017	1/9-31/12

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking.

Er zijn geen uitkeringen betaald aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking wegens beëindigen dienstverband.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekkingen die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden gemeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Duurzame inzetbaarheid

In de CAO PO zijn afspraken opgenomen rondom duurzame inzetbaarheid van personeel en is de BAPO-regeling vervallen. De nieuwe CAO-regeling betreffende de duurzame inzetbaarheid geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur.

Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Deze aanpassing van de CAO heeft ook gevolgen voor de financiële verslaggeving van schoolbesturen met ingang van verslagjaar 2017.

Op basis van geldende wet- en regelgeving is geconcludeerd dat voor gespaarde uren duurzame inzetbaarheid in het kader van het ouderenverlof een voorziening moet worden gevormd.

Het basisbudget (40 uur) duurzame inzetbaarheid voor iedere werknemer kan in principe ook gespaard worden. Deze uren worden echter niet meegenomen in de voorziening, voor zover deze uren niet worden gespaard voor ouderenverlof.

Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer conform artikel 8.A8 CAO PO vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. Uitgangspunt voor het waarden van de voorziening zijn deze plannen, die zwart op wit staan. De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen) vermenigvuldigd met de loonkosten per uur (rekening houdend met de eigen bijdrage en de blijfkan).

Aangezien er voor het opstellen van de jaarrekening 2017 geen afspraken zijn gemaakt over het sparen van de uren 2017-2018 kan er per ultimo 2017 geen voorziening worden gevormd. Over het kalenderjaar 2018 zal dit, indien aan de voorwaarden wordt voldaan, wel het geval zijn.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum 31-12-2017 zijn geen gebeurtenissen te melden die het resultaat over 2017 belangrijk beïnvloed zouden hebben.

tenkatehuizinga+

accountants + belastingadviseurs

Zuiderval 60 Postbus 2323 7500 CH Enschede t +31(0)88 5005 100
Ten Kate Huizinga Accountants + Belastingadviseurs N.V. KvK 06038752 www.tenkatehuizinga.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJK ACCOUNTANT

Aan het intern toezichthoudend orgaan van Stichting Samenwerkingsverband Onderwijs Op Maat de Liemers

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Samenwerkingsverband Onderwijs Op Maat de Liemers te Zevenaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Samenwerkingsverband Onderwijs Op Maat de Liemers op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Samenwerkingsverband Onderwijs Op Maat de Liemers, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag en kengetallen;
- de overige gegevens.

tenkatehuizinga+

accountants + belastingadviseurs

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het toezichthoudend bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

tenkatehuizinga+

accountants + belastingadviseurs

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidselen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderwijsinstelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

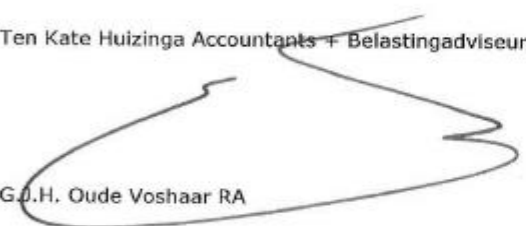
Wij communiceren met het toezichthoudend bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het toezichthoudend bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het toezichthoudend bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Enschede, 7 juni 2018

Ten Kate Huizinga Accountants + Belastingadviseurs N.V.

G.J.H. Oude Voshaar RA

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuur

Naam bestuur: Stichting Samenwerkingsverband Op Maat de Liemers
 Bestuursnummer: 21459
 Inschrijvingsnummer KvK: 41050126
 Adres: Mercurion 36
 Postcode/plaats: 6903 PZ Zevenaar

Directeur: De heer O. Kamps

Bestuurssamenstelling

Voorzitter: De heer J.L.M. Meesters
 Overige leden: Mevrouw M. Wessels
 De heer A. Geluk
 De heer P.J. Buhler
 Mevrouw S. van Diessen
 De heer W. Ludeke
 Mevrouw J. Derksen

Aantal leerlingen in het SWV

	1-10-2017	1-10-2016	1-10-2015
Basisonderwijs	7.647	7.739	8.002
Speciaal basisonderwijs	250	242	248
Speciaal onderwijs	152	169	160
Totaal aantal leerlingen	8.049	8.150	8.410
Categorie 1 SO	126	142	134
Categorie 2 SO	15	16	13
Categorie 3 SO	11	11	13
	152	169	160
Peildatum SO februari	157	252	165
Peildatum SBO februari	260	174	268
	417	426	433